

Teze daňové reformy 2013

A. Harmonogram reformy:

I. fáze - novelty zákonů 586/1992 Sb., 589/1992 Sb. a 592/1992 Sb. aj.

- vypracování paragrafovaného znění do 30. 4. 2011,
- předložení do vlády do 30. 6. 2011,
- předpokládaná účinnost 1. 1. 2013 (s výjimkou změny zákona o loteriích - účinnost 1. 1. 2012).

II. fáze - nový zákon o příjmových daních

- dokončení prvotní paragrafové verze návrhu zákona (tj. včetně právní úpravy důchodového, nemocenského a veřejného zdravotního pojistného) pro expertní a veřejnou diskusi - podzim 2011,
- přizpůsobení paragrafovaného znění novému občanskému zákoníku a zákonu o obchodních korporacích (v závislosti na průběhu legislativního procesu),
- integrace daně dědické a darovací do daně z příjmů,
- integrace zákona o rezervách do daně z příjmů.

B. Cíle reformy (za respektování programového prohlášení vlády):

- vytvoření Jednoho inkasního místa (JIM),
- harmonizace základu daně z příjmů fyzických osob a vyměřovacích základů sociálního pojistného a zdravotního pojistného,
- sjednocení procesních postupů při správě daní z příjmů, sociálního pojistného a zdravotního pojistného,
- zjednodušení a zpřehlednění stávajícího systému daní z příjmů, sociálního pojistného a zdravotního pojistného (zejména II. fáze),
- sjednocení do jedné právní úpravy zákona o příjmových daních (II. fáze),
- provázanost s důchodovou reformou a reformou zdravotnictví.

C. Navržený systém zdanění a zpojistnění v rámci I. fáze:

1) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků

- základem daně i pojistných hrubá mzda (opuštění konceptu superhrubé mzdy),
- sazba daně z příjmů fyzických osob 19 %,
- sazba sociálního pojistného 6,5 % (včetně možnosti opt-outu připravovaného v rámci důchodové reformy),
- sazba zdravotního pojistného 6,5 % (zvýšení z 4,5 % jako kompenzace za snížení sazby daně z úhrnu mezd),
- sociální pojistné bude zastropováno na úrovni čtyřnásobku průměrné mzdy,
- zdravotní pojistné bude zastropováno na úrovni šestinásobku průměrné mzdy,
- zavedení slevy na dani pro poplatníky s příjmy ze závislé činnosti a funkčními požitky ve výši 3 000 Kč ročně,

2) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti z dohod o provedení práce a příjmů z autorských honorářů

- dohody o provedení práce u zaměstnance bez podepsaného prohlášení k dani a autorské honoráře - do 5 000 (?) Kč měsíčně budou podléhat konečné srážkové dani ve výši 15 % (žádné pojistné),
- dohody o provedení práce nad 5 000 (?) Kč měsíčně budou zdaňovány stejně jako jiné příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (vč. pojistného) a autorské honoráře nad 5 000 (?) Kč budou zdaňovány jako jiné příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti.

3) Zdaňování plátců daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (zaměstnavatelů)

- plátcí budou platit daň z úhrnu mezd ve výši 32 % (snížení z 34 % jako kompenzace zvýšení zdravotního pojištění zaměstnance) jako náhradu za sociální pojistné, zdravotní pojistné a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placená plátcem, která budou zrušena (stejně tak bude zrušeno úrazové pojistné),
- základem daně z úhrnu mezd bude úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků osob, pokud tyto osoby nejsou účastny pojištění v zahraničí,
- do základu budou zahrnovány rovněž dohody o provedení práce nad 5 000 (?) Kč měsíčně,
- měsíční výše **základu** daně z úhrnu mezd pro plátce (zaměstnavatele) bude zastropována na úrovni čtyřnásobku průměrné mzdy v ČR vynásobené počtem poplatníků (zaměstnanců), jejichž příjem je součástí základu daně z úhrnu mezd,
- výnos daně z úhrnu mezd bude rozdělen na částky odpovídající zdravotnímu pojištění (7 %, tj. 21,9 % výnosu DÚM), důchodovému pojištění (21,5 %, tj. 67,2 % výnosu DÚM), nemocenského pojištění (1,8 %, tj. 5,6 % výnosu DÚM), na úrazové pojištění (0,5 %, tj. 1,6 % výnosu DÚM) a na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (1,2 %, tj. 3,8 % výnosu DÚM),
- pro účely osob účastných pojištění v ČR a pracujících v zahraničí bude daň z úhrnu mezd považována za sociální pojistné a zdravotní pojistné.

4) Zdaňování příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

- výdajové paušály ponechány ve stávající výši 40 %, 60 % a 80 %,
- sazba daně z příjmů fyzických osob 19 %,
- sazba sociálního pojistného 6,5 % (včetně možnosti opt-outu připravovaného v rámci důchodové reformy),
- sazba zdravotního pojistného 6,5 %,
- základem pojistného 100 % hrubého zisku.

5) Zdaňování kapitálových příjmů

- beze změn (dividendy a úroky budou nadále zdaňovány srážkovou daní ve výši 15 %),
- část výnosu (např. 1/3) bude určena zákonem o rozpočtovém určení daní na financování zdravotní péče.

6) Zdaňování příjmů z pronájmu

- ponechání výdajového paušálu ve výši 30 %,
- nebude aplikováno zdravotní pojistné ani sociální pojistné.

7) Zdaňování ostatních příjmů

- beze změn

8) Další ustanovení pro zdaňování fyzických osob

- výše základní slevy na dani zůstane zachována na úrovni roku 2010 (tj. 24 840 Kč),
- u poplatníků, jejichž vyměřovací základ pro sociální pojistné překročí čtyřnásobek průměrné mzdy, nebude moci být základní sleva na dani uplatněna,
- daňové zvýhodnění na dítě bude zvýšeno ze stávajících 11 604 Kč na 13 404 Kč ročně (včetně zvýšení hranice pro celkovou roční výši daňového bonusu z 52 200 Kč na 60 300 Kč),
- výše ostatních slev zůstane nezměněna,
- možnost odpočtu od základu daně příspěvku na penzijní připojištění se státním příspěvkem a příspěvku na penzijní pojištění zůstane za nezměněných podmínek zachována,
- budou zrušeny zejména následující daňové úlevy:
 - kázeňské odměny příslušníků bezpečnostních sborů
 - úrokové příjmy z dluhopisů vydávaných v zahraničí poplatníky se sídlem v ČR nebo ČR
 - hodnota stravování poskytovaného nepeněžní formou na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajišťovaného jinými subjekty (včetně stravenek)

- hodnota bezplatných nebo zlevněných jízdenek poskytovaných zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu osob svým zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům
- peněžní plnění za výstrojní a proviantní náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sil, naturální náležitosti, zvláštní požitky a úhrada majetkové újmy příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů
- peněžní zvýhodnění plynoucí zaměstnancům v souvislosti s poskytováním návratných úrokově zvýhodněných půjček
- členské příspěvky zaplacené odborové organizaci
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání
- utlumení daňové podpory bydlení:
 - stávající smlouvy a smlouvy uzavřené do 31.12.2011 – odpočet úroků omezen maximální částkou 150 000 Kč
 - smlouvy uzavřené od 1.1.2012 – nebudou již mít výhodu odpočtu úroků
(pozn. státní příspěvek na stavební spoření zůstane zachován ve výši maximálně 2 000 Kč)

9) Zdaňování právnických osob

- sazba daně bude 19 %,
- odstranění dvojího zdanění zisku zavedením slevy na dani ve výši sražené daně z dividend, uplatnění v následujících zdaňovacích obdobích bez omezení,
- budou zrušeny zejména následující daňové úlevy:
 - přesun podpory zaměstnávání ZTP do působnosti MPSV, nezbytnost komplexní prezentace vybilancování této „kompetenční“ změny, resp. přesunu podpory zaměstnávání ZTP do působnosti MPSV,
 - zrušení investičních pobídek,
 - zrušení osvobození příjmů u provozovatelů loterií a her
- rozšíření podpory vědy a výzkumu,
- zjednodušení tvorby rezerv a opravných položek k pohledávkám,
- nastavení srovnatelného daňového zatížení individuálního investora a investora prostřednictvím subjektů kolektivního investování,
- nulové zdanění subjektů kolektivního investování a důsledné zdanění výplat ze systému, odstranění daňového zvýhodnění investic do fondů kolektivního investování.

10) Motivace pro dobrovolnou solidaritu

- zvýšení maximálního limitu pro odpočet daru o 5 p.b., u fyzických osob na 15 %, u právnických osob sjednocení na 10 % ze základu daně,
- umožnění většího zapojení občanů a firem do podpory veřejně prospěšných aktivit.

11) Zdaňování provozovatelů loterií a dalších her

- zrušení osvobození příjmů u provozovatelů,
- jednotný odvod části výtěžku u loterií, daňově účinný výdaj, náhrada za stávající odvod na veřejně prospěšné účely,
- výnos bude podléhat režimu rozpočtového určení daní právnických osob,
- účinnost již od 1.1.2012.

12) Daň darovací, daň dědická

- zachování osvobození u I. a II. skupiny,
- zavedení poměrné lineární sazby ve výši 20 % u daně darovací a 10 % u daně dědické,
- zvýšení limitu pro osvobození u III. skupiny z 20 000 Kč na 50 000 Kč.

13) Procesní ustanovení

- podání na společném formuláři a placení jednou platbou na jeden účet:
 - poplatník bude podávat přiznání k dani a pojistným na jednom formuláři a platit jednou platbou (za tímto účelem bude vytvořen společný osobní daňový účet)
 - plátce daně (zaměstnavatel) bude srážet měsíční zálohy na daň z příjmů fyzických osob, sociální pojistné a zdravotní pojistné (jedna platba) a bude podávat měsíční hlášení

(individualizované na jednotlivé poplatníky) a roční vyúčtování pro účely vyměření daně

- poplatník s příjmy ze závislé činnosti (zaměstnanec) po skončení roku bude mít možnost za stanovených podmínek požádat zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, nebo je zúčtovat sám prostřednictvím daňového přiznání (jeden formulář),
- zavedení povinné elektronické formy u vybraných podání včetně zvýhodnění z hlediska posunu lhůty pro podání, zavedení jednoduché varianty el. podpisu (PIN), a to u podání:
 - plátce daně ze závislé činnosti a funkčních požitků
 - osob podávající přiznání s tříměsíčním odkladem (daňoví poradci, advokáti, atd.)
 - osob, které mají povinnost mít datovou schránku (platí i pro jiné daně)
- roční zdaňovací období daně z příjmů fyzických osob, sociálního pojistného a zdravotního pojistného,
- správa sociálního pojistného i zdravotního pojistného bude prováděna orgány finanční správy (Jedno inkasní místo) podle daňového řádu,
- odstranění duplicitních a nadbytečných ustanovení v jednotlivých zákonech upravujících pojistné,
- sjednocení a provázání terminologie na daňový řád (např. rozlišení plátce a poplatníka i pro pojistné),
- vytvoření registru daňových subjektů,
- periodicita záloh na daň a pojistná u poplatníků s příjmy z podnikání bude měsíční, u daní pouze od určité výše poslední známé daně,
- sjednocení lhůty pro stanovení daně a pojistných na 3 roky (s možností prodloužení, přerušování a stavění do maximální délky 10 let).

D. Dopady na veřejné rozpočty

1) Dopady na příjmy veřejných rozpočtů

Vzhledem k tomu, že se navrhuje změna poměru sazeb zdravotního pojistného a daně z úhrnu mezd, než který by odpovídal stávajícímu zdravotnímu pojistnému placenému zaměstnancem a zaměstnavatelem, nelze odhadnout reakci výše hrubých mezd. Za jeden extrém lze považovat ponechání hrubých mezd na stávající úrovni. Za opačný extrém lze pak považovat navýšení hrubých mezd tak, aby celkové náklady práce zůstaly na stejné úrovni jako doposud, tedy zhruba o 1,5 fiskální dopady jsou proto zpracovány za dvou výše uvedených předpokladů.

Hotovostní odhady dopadů za předpokladu neměnných celkových nákladů práce (v mld. Kč)

Opatření	2012	2013	2014
<i>Daň z příjmů právnických osob vč. odvodu z loterií</i>	0,0	7,0	0,7
v tom: Zdanění hazardu	0,0	7,0	7,0
Snížení sazby z 5 % na 0 % u IF a PF	0,0	0,0	-0,1
Sleva na dani ve výši sražené daně z dividend	0,0	0,0	-7,0
Zrušení absolutní slevy na invalidy	0,0	0,0	1,0
Zvýšení limitu darů na 10 %	0,0	0,0	-0,2
<i>Daň z příjmů fyzických osob (zrušení SHM, nově sazba 19 %)</i>	-3,4	-20,3	-13,5
v tom: Změna základu, sazby a slev na dani (závislá)	-3,4	-25,1	-25,1
Změna sazby a slevy na dítě (z přiznání)	0,0	-0,6	6,6
Omezení výjimek + rozšíření odpočtu na dary (závislá činnost)	0,0	5,0	4,7
Omezení výjimek + rozšíření odpočtu na dary (z přiznání)	0,0	0,0	-0,1
Zdanění dohod o provedení práce (nad 5 000 Kč)	0,0	0,4	0,4
<i>Sociální pojištění</i>	0,0	-11,1	-23,1
v tom: Zaměstnanci a zaměstnavatelé	0,0	-14,3	-14,3
OSVČ	0,0	0,0	-12,0
Dohody o provedení práce (nad 5 000 Kč)	0,0	3,2	3,2
<i>Zdravotní pojištění</i>	0,0	3,7	3,1
v tom: Zaměstnanci a zaměstnavatelé	0,0	2,3	2,3
OSVČ	0,0	0,0	-0,6
Dohody o provedení práce (nad 5 000 Kč)	0,0	1,4	1,4
<i>Daň dědická a darovací</i>	0,0	0,0	0,0
Mezisoučet	-3,4	-20,7	-32,8
Dopady změn DPH (změny sazeb+snížení registračního prahu pro DPH)	21,3	24,9	33,4
Celkem	17,9	4,2	0,6

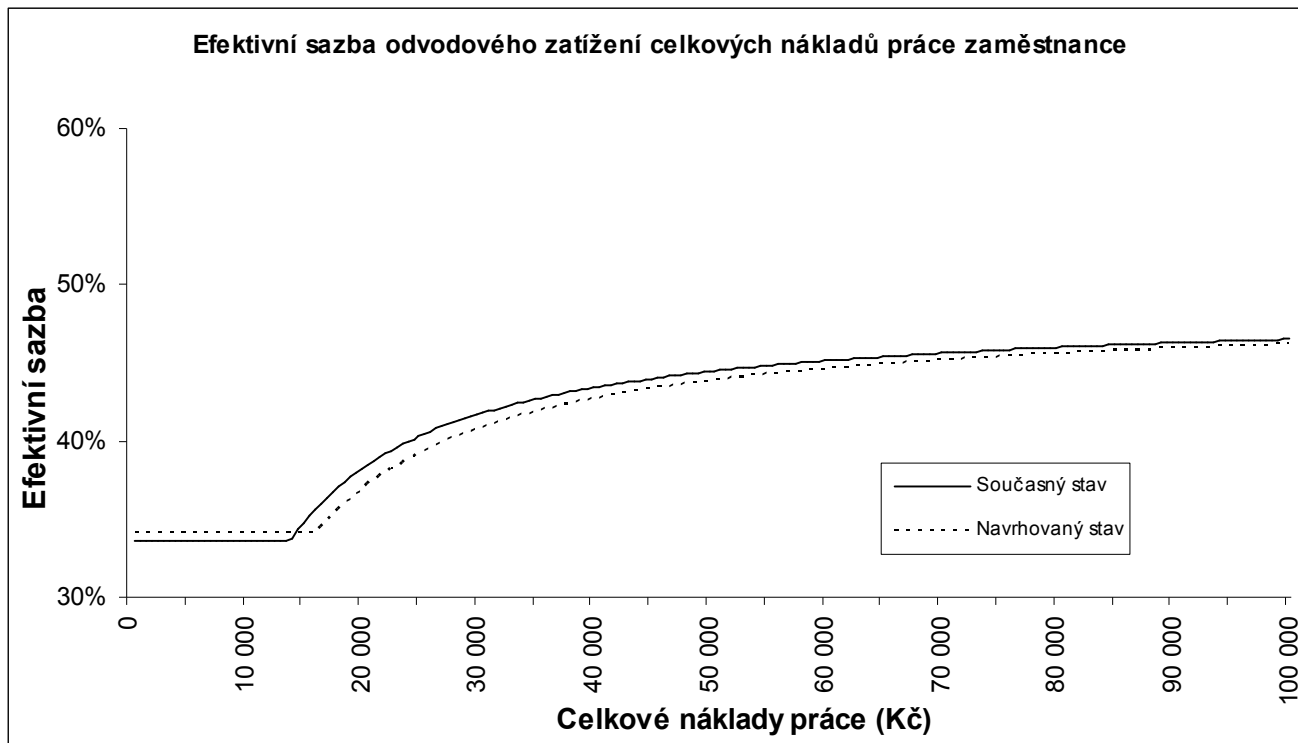
Hotovostní odhady dopadů za předpokladu neměnných hrubých mezd, rok 2013 (v mld. Kč)

Opatření	2012	2013	2014
<i>Daň z příjmů právnických osob vč. odvodu z loterií</i>	0,0	7,0	3,7
v tom: Zdanění hazardu	0,0	7,0	7,0
Snížení sazby z 5 % na 0 % u IF a PF	0,0	0,0	-0,1
Sleva na dani ve výši sražené daně z dividend	0,0	0,0	-7,0
Zrušení absolutní slevy na invalidy	0,0	0,0	1,0
Zvýšení limitu darů na 10 %	0,0	0,0	-0,2
Snížení odvodové povinnosti pojistného za zaměstnance	0,0	0,0	3,0
<i>Daň z příjmů fyzických osob (zrušení SHM, nově sazba 19 %)</i>	-3,4	-23,5	-17,0
v tom: Změna základu, sazby a slev na dani (závislá)	-3,4	-28,6	-28,6
Změna sazby a slevy na dítě (z přiznání)	0,0	-0,6	6,6
Omezení výjimek + rozšíření odpočtu na dary (závislá činnost)	0,0	5,2	4,7
Omezení výjimek + rozšíření odpočtu na dary (z přiznání)	0,0	0,1	-0,1
Zdanění dohod o provedení práce (nad 5 000 Kč)	0,0	0,4	0,4
<i>Sociální pojištění</i>	0,0	-16,8	-28,8
v tom: Zaměstnanci a zaměstnavatelé	0,0	-20,0	-20,0
OSVČ	0,0	0,0	-12,0
Dohody o provedení práce (nad 5 000 Kč)	0,0	3,2	3,2
<i>Zdravotní pojištění</i>	0,0	1,4	0,8
v tom: Zaměstnanci a zaměstnavatelé	0,0	0,0	0,0
OSVČ	0,0	0,0	-0,6
Dohody o provedení práce (nad 5 000 Kč)	0,0	1,4	1,4
<i>Daň dědická a darovací</i>	0,0	0,0	0,0
Mezisoučet	-3,4	-31,9	-41,3
Dopady změn DPH (změny sazeb+snížení registračního prahu pro DPH)	21,3	24,9	33,4
Celkem	17,9	-7,0	-7,9

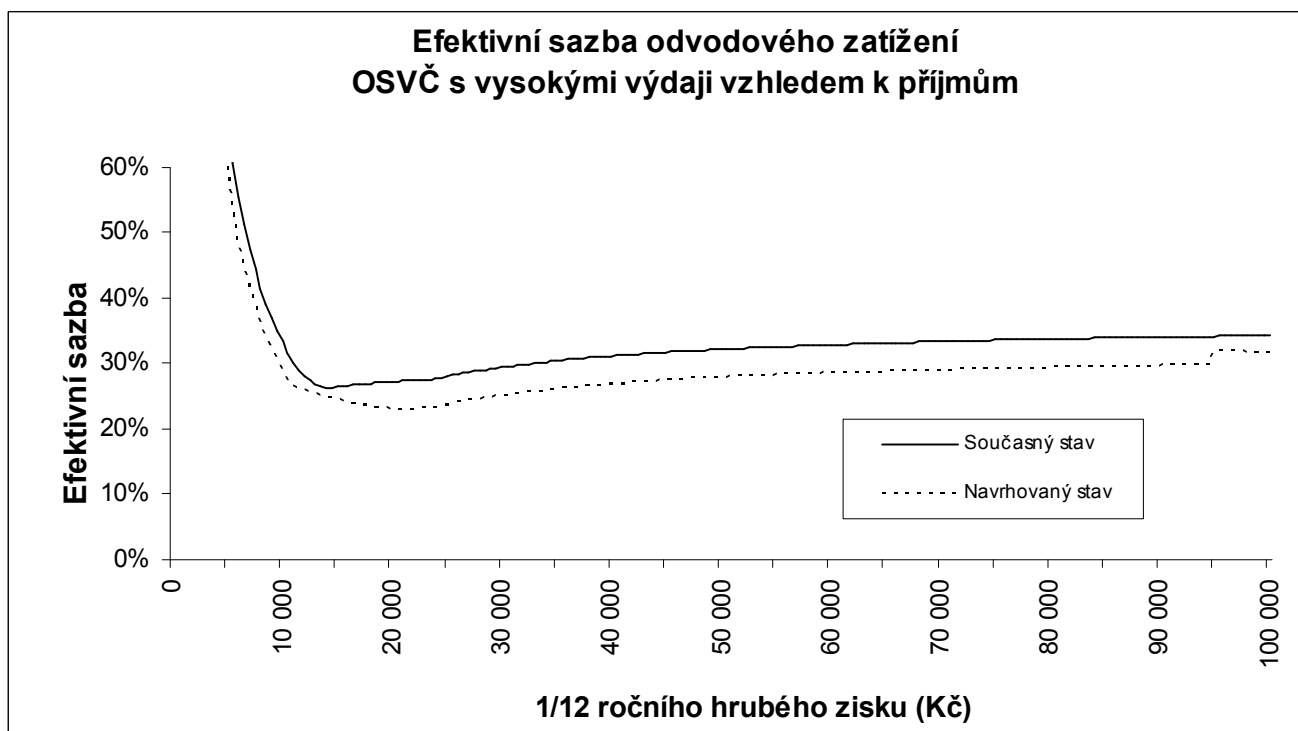
2) Dopady na výši daňového zatížení

Pro grafickou ilustraci byly zvoleny možnosti daňového zatížení prostřednictvím poměrového ukazatele efektivní sazby daně pro zaměstnance bez dětí, varianty OSVČ s nízkými náklady ve výši 5 %, který využívá paušály jako skutečný náklad a varianta s vysokými skutečnými náklady ve výši 95 %, tzn. OSVČ, který nevyužije možnosti uplatnit výdajový paušál. Pro uplatnění paušální výdaje byla zvolena nejčteněji používaná výše paušálního výdaje a to ve výši 40 %.

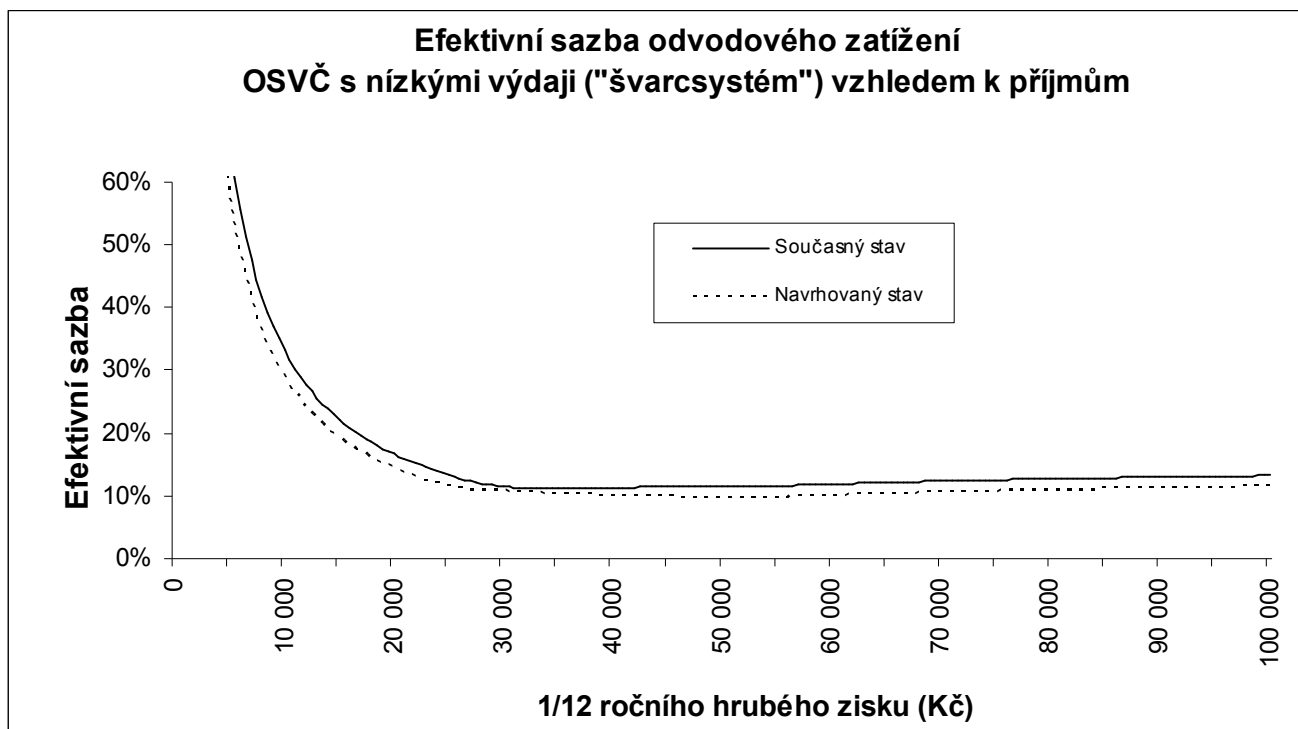
Následující graf vyjadřuje odvodové zatížení bezdětného zaměstnance. Graf vychází z modelové situace, kdy celkové náklady práce budou nezměněny, tj. dojde ke zvýšení hrubých mezd a ze situace zaměstnance, který nepobírá žádné benefity a nevyužívá žádné zvláštní daňové úlevy.

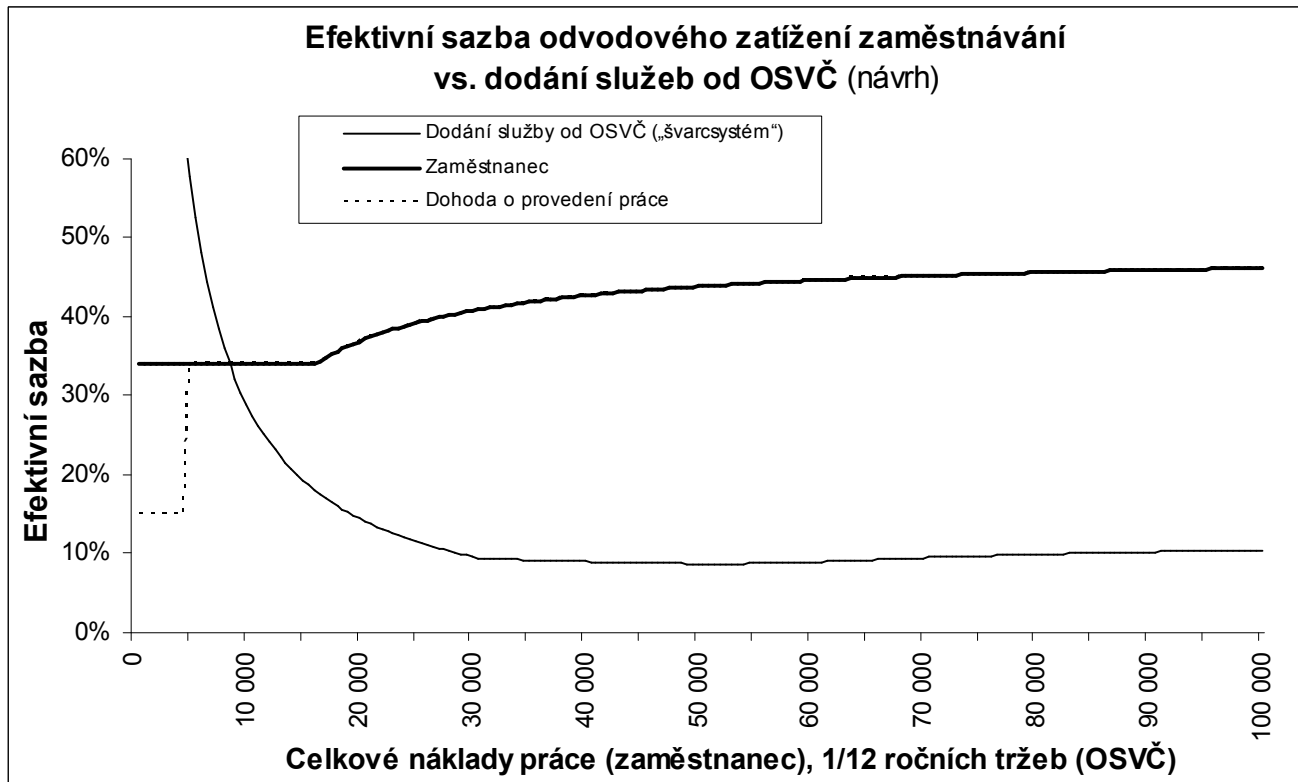
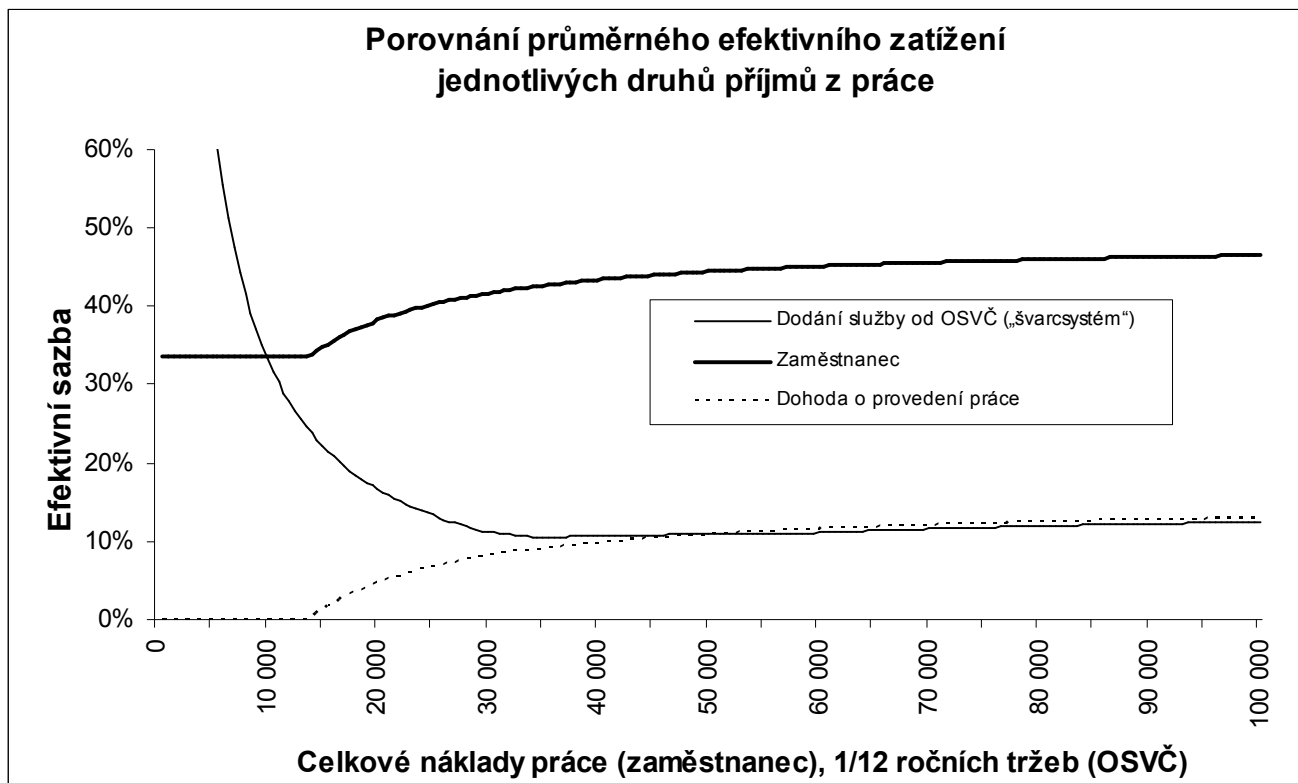
Grafické znázornění efektivní sazby u OSVČ se skutečnými náklady ve výši 95 %, kteří neuplatňují výdaje v paušální výši.

Grafické znázornění OSVČ s nízkými náklady, kteří uplatňují výdajový paušál ve výši 40 %, přitom jejich skutečné výdaje představují pouze 5 % tržeb.

Následující grafické vyjádření efektivních sazeb porovnává situaci zaměstnanců, osob vykonávající činnosti na základě dohody o provedení práce a tzv. dodání služby od OSVČ dle současného stavu a stavu dle návrhu daňové reformy.

Propočty dopadů u zaměstnanců, OSVČ s nízkými náklady, OSVČ s vysokými náklady a modelových rodin (1 zaměstnanec, 1 osoba bez příjmů, 2 děti)

Zaměstnanci

Celkové náklady práce	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	75 000	100 000	150 000	200 000	300 000
Odpovídající hrubá mzda – současný stav	7 463	14 925	22 388	29 851	37 313	55 970	74 627	111 940	151 634	251 634
Odpovídající hrubá mzda dle návrhu	7 576	15 152	22 727	30 303	37 879	56 818	75 758	115 765	165 765	265 765
Celkové odvody dle stavu – současný stav	3 358	7 646	12 505	17 363	22 221	34 367	46 512	70 803	91 944	106 944
Celkové odvody dle návrhu	3 409	7 528	12 453	17 377	22 301	34 612	46 922	71 617	84 523	104 523
Čistá mzda dle současného stavu	6 642	12 354	17 495	22 637	27 779	40 633	53 488	79 197	108 056	193 056
Čistá mzda dle návrhu	6 591	12 472	17 547	22 623	27 699	40 388	53 078	78 383	115 477	195 477

Modelová rodina (1 zaměstnanec, 1 osoba bez příjmů, 2 děti)

Celkové náklady práce	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	75 000	100 000	150 000	200 000	300 000
Odpovídající hrubá mzda	7 463	14 925	22 388	29 851	37 313	55 970	74 627	111 940	151 634	251 634
Odpovídající hrubá mzda dle návrhu	7 576	15 152	22 727	30 303	37 879	56 818	75 758	115 765	165 765	265 765
Celkové odvody dle současného stavu	1 424	4 782	8 501	13 359	18 217	30 363	42 508	66 799	87 940	102 940
Celkové odvody dle návrhu	1 175	4 584	7 993	12 770	17 618	29 740	41 861	62 469	73 438	92 438
Čistá mzda dle současného stavu	8 576	15 218	21 499	26 641	31 783	44 637	57 492	83 201	112 060	197 060
Čistá mzda dle návrhu	9 025	15 616	22 051	27 127	32 203	44 892	57 582	82 887	119 981	199 981

OSVČ 5 % ("švarcsystém")

1/12 ročního hrubého zisku	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	75 000	100 000	150 000	200 000	300 000
Celkové odvody dle současného stavu	3 331	3 331	3 445	4 516	5 762	9 409	13 235	20 888	28 541	43 846
Celkové odvody dle návrhu	2 890	2 890	3 220	4 020	4 840	8 035	11 404	18 141	24 877	38 375
Čistý zisk dle současného stavu	6 669	16 669	26 555	35 484	44 238	65 591	86 765	129 112	171 459	256 154
Čistý zisk dle návrhu	7 110	17 110	26 780	35 980	45 160	66 965	88 596	131 859	175 123	261 625

OSVČ 95 %

1/12 ročního hrubého zisku	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	75 000	100 000	150 000	200 000	300 000
Celkové odvody dle současného stavu	3 331	5 450	8 835	12 470	16 105	25 193	34 280	52 455	70 630	103 672
Celkové odvody dle návrhu	2 890	4 620	7 530	10 730	13 930	21 930	31 664	43 911	53 411	72 411
Čistý zisk dle současného stavu	6 669	14 550	21 165	27 530	33 895	49 808	65 720	97 545	129 370	196 328
Čistý zisk dle návrhu	7 110	15 380	22 470	29 270	36 070	53 070	68 336	106 089	146 589	227 589

Přílohy: Příloha 1: Seznam výjimek daně z příjmů fyzických osob
Příloha 2: Seznam výjimek daně z příjmů právnických osob
Příloha 3: Novela zákona o DPH a souvisejících zákonů